

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/45/2020
Identifikačné číslo spisu: 4118010409
Dátum vydania rozhodnutia: 08.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4118010409.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného S. N. pre pokračovací zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 8. decembra 2020 v Bratislave, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2019, sp. zn. 1To/75/2019, podľa § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Trestného poriadku takto

rozhodol:

I. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2019, sp. zn. 1To/75/2019, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona v prospech i v neprospech obvineného S. N..

II. Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2019, sp. zn. 1To/75/2019, sa zrušuje.

III. Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

IV. Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 23. mája 2019,

sp. zn. 5T/37/2018, bol obvinený S. N. uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

ako konateľ spoločnosti J. Š., s.r.o., so sídlom ul. I. XX, Š., IČO: XX XXX XXX, DIČ: XXXXXXXXXXXX, IČ DPH: SK XXXXXXXXXXXX registrovaný ako mesačný platca dane z pridanej hodnoty (DPH), v úmysle si neoprávnene uplatniť nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, a tým získať pre seba neoprávnený prospech,

1) podal dňa 25. novembra 2013 na Daňový úrad Nitra daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie mesiac október 2013, v ktorom si neoprávnene, v rozpore s § 79 odsek 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške 236.402,50 eur z fiktívneho zdaniteľného plnenia deklarovaneho nepravdivými faktúrami č. 13/10/007 vystavená dňa 28. októbra 2013 na sumu 795.782,40 eur z toho DPH vo výške 132.630,40 eur a č. 13/10/008 vystavená dňa 30. októbra 2013 na sumu 795.782,40 eur z toho DPH vo výške 132.630,40 eur od dodávateľa spoločnosti J., s.r.o. so sídlom H. XXXX, A., IČO: XX XXX XXX za nákup fiktívneho tovaru „NIKOBUS spínacia jednotka - Katal. č. 05-000-02“ v celkovom počte 2 240 ks a v celkovej hodnote 1.591.564,80 eur s DPH, pričom k dodaniu spínacích jednotiek nedošlo, nadmerný odpočet mu bol Daňovým úradom v Nitre vyplatený dňa 22. januára 2014, bez vykonania daňovej kontroly a následne obvinený dňa 23. decembra 2013 na Daňovom úrade v Nitre podaním daňového priznania k DPH za zdaňovacie obdobie november 2013, neoprávnene, v rozpore s § 43 odsek 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, požiadal o oslobodenie od dane (DPH) v celkovej výške 1.391.040,- eur deklarovaním fiktívneho predaja týchto spínacích jednotiek v prospech spoločnosti D. N., s.r.o., N. XX - B., N. XXX/X, Č. W., v dôsledku vyplatenia nadmerného odpočtu DPH z faktúry č. 13/10/007 a faktúry č. 13/10/008 vznikla Slovenskej republike zastúpená Finančným riaditeľstvom SR Banská Bystrica škoda vo výške 265.260,80 eur,

2) podal dňa 23. decembra 2013 na Daňový úrad Nitra daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie mesiac november 2013, v ktorom si neoprávnene, v rozpore s § 79 odsek 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške 391.087,30 eur z fiktívneho zdaniteľného plnenia deklarovaneho nepravdivými faktúrami č. 13/11/002 s dátumom dodania 5. novembra 2013 v sume 781.572,- eur z toho DPH vo výške 130.262,- eur, č. 13/11/003 s dátumom dodania 14. novembra 2013 v sume 781.572,- eur z toho DPH vo výške 130.262,- eur a č. 13/11/020 s dátumom dodania 28.11.2013 v sume 781.572,- eur z toho DPH 130.262,- eur od dodávateľa spoločnosti J., s.r.o. so sídlom H. XXXX, A., IČO: XX XXX XXX za nákup fiktívneho tovaru „NIKOBUS spínacia jednotka - Katal. č. 05-000-02“ v celkovom počte 3.300 ks a v celkovej hodnote 2.344.716,- eur s DPH, pričom k dodaniu spínacích jednotiek nedošlo, nadmerný odpočet mu bol Daňovým úradom v Nitre vyplatený dňa 26. februára 2014, bez vykonania daňovej kontroly a následne obvinený dňa 27. januára 2014 na Daňovom úrade v Nitre podaním daňového priznania k DPH za zdaňovacie obdobie december 2013, neoprávnene, v rozpore s § 43 odsek 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, požiadal o oslobodenie od dane (DPH) v celkovej výške 2.049.300,- eur deklarovaním fiktívneho predaja týchto spínacích jednotiek v prospech spoločnosti D. N., s.r.o., N. XX - B., N. XXX/X, Č. W., v dôsledku vyplatenia nadmerného odpočtu DPH z faktúr č. 13/11/002, č. 13/11/003 a č. 13/11/020 vznikla Slovenskej republike zastúpená Finančným riaditeľstvom SR Banská Bystrica škoda vo výške 390.786,- eur,

3) podal dňa 27. januára 2014 na Daňový úrad Nitra daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie mesiac december 2013, v ktorom si neoprávnene, v rozpore s § 79 odsek 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške 561.220,49 eur z fiktívneho zdaniteľného plnenia deklarovaneho nepravdivými faktúrami č. 13/12/008 s dátumom dodania 16. decembra 2013 v sume 781.572,- eur z toho DPH vo výške 130.262,- eur, č. 13/12/009 s dátumom dodania 16. decembra 2013 v sume 781.572,- eur z toho DPH vo výške 130.262,- eur, č. 13/12/014 s dátumom dodania 16. decembra 2013 v sume 781.572,- eur z toho DPH 130.262,- eur, č. 13/12/019 s dátumom dodania 31. decembra 2013 v sume 284.208,- eur z

toho DPH vo výške 47.368,- eur a č. 13/12/020 s dátumom dodania 31. decembra 2013 v sume 781.572,- eur, z toho DPH vo výške 130.262,- eur od dodávateľa spoločnosti J., s.r.o. so sídlom H. XXXX, A., IČO: XX XXX XXX za nákup fiktívneho tovaru „NIKOBUS spínacia jednotka - Katal. č. 05-000-02“ v celkovom počte 4.800 ks a v celkovej hodnote 3.410.496,- eur s DPH, pričom k dodaniu spínacích jednotiek nedošlo, nadmerný odpočet mu však Daňovým úradom v Nitre nebol vyplatený a následne obvinený dňa 25. februára 2014 na Daňovom úrade v Nitre podaním daňového priznania k DPH za zdaňovacie obdobie január 2014, neoprávnene, v rozpore s § 43 odsek 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, požiadal o oslobodenie od dane (DPH) v celkovej výške 2.980.800,- eur deklarovanim fiktívneho predaja týchto spínacích jednotiek v prospech spoločnosti D. N., s.r.o., N. XX - B.Ř., N. XXX/X, Č. W., v dôsledku čoho by vyplatením nadmerného odpočtu DPH z faktúr č. 13/12/008, č. 13/12/009, č. 13/12/014, č. 13/12/019 a č. 13/12/020 vznikla Slovenskej republike zastúpená Finančným riaditeľstvom SR Banská Bystrica škoda vo výške 568.416,- eur,

konaním opísaným v bodoch 1) až 3) tak obvinený S. N. neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v celkovom rozsahu 1.188.710,20 eur.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 277a ods. 3 Trestného zákona, zistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Trestného zákona, nezistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona za použitia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému výkon uloženého trestu podmienčne odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému stanovil skúšobnú dobu na 5 rokov.

Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe poškodenú Slovenskej republike zastúpenej Finančným riaditeľstvom, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, IČO: 42499500, škodu vo výške 627.489,80 eur.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g) Trestného zákona prvostupňový súd uložil obvinenému aj povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona obvinenému uložil aj trest prepadnutia majetku.

Podľa § 59 ods. 2 Trestného zákona vlastníkom prepadnutého majetku sa stáva štát.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho zástupcu alebo člena štatutárneho orgánu v akejkoľvek obchodnej spoločnosti, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokuristu na 5 rokov.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) rozhodujúc o odvolaní prokurátora rozsudkom z 8. októbra 2019, sp. zn. 1To/75/2019, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok o výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému S. N. uložil podľa § 277a ods. 3 Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z. z., zistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona za použitia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona a § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona krajský súd obvinenému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad jeho

správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona krajský súd obvinenému stanovil skúšobnú dobu na 5 rokov.

Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona krajský súd obvinenému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe poškodenej Slovenskej republike zastúpenej Finančným riaditeľstvom, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, IČO: 42499500, škodu v sume 627.489,80 eur.

Podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona obvinenému uložil aj trest prepadnutia majetku.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Trestného zákona krajský súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho zástupcu alebo člena štatutárneho orgánu v obchodnej spoločnosti, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokuristu na 6 rokov.

II.

Dovolanie

a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Nitre podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) písomným podaním zo 16. marca 2020, doručeným prvostupňovému súdu 30. marca 2020, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

V podanom dovolaní generálny prokurátor po zrekapitulovaní predchádzajúceho konania uviedol, že sa nestotožňuje s rozhodnutím krajského súdu o uloženom treste a úvahami, ktoré ho viedli k vydaniu napadnutého rozhodnutia. Podľa jeho názoru krajský súd porušil zákon v prospech i neprospech obvineného S. N. v ustanoveniach § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 277a ods. 3, § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. d) a § 59 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 Trestného zákona.

V podrobnostiach generálny prokurátor poukázal na to, že okresný súd i krajský súd zhodne konštatovali, že Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky nie je možné pripustiť do konania s uplatneným nárokom na náhradu škody. Okresný súd v tejto súvislosti podľa názoru generálneho prokurátora správne poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017, sp. zn. Tpj 39-60/2017, z ktorého vyplýva, že majetkové nároky štátu vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní majú administratívnoprávnu povahu a tieto nároky nie sú nárokom na náhradu škody, ktorý je možné uplatniť v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku.

V rozpore s vyššie uvedeným stanoviskom však krajský súd obvinenému uložil podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona účinného od 1. augusta 2019 povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v priebehu skúšobnej doby poškodenej Slovenskej republiky zastúpenej Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky škodu vo výške 627.489,80 eur.

Hoci okresný súd v zrušenej časti rozsudku taktiež obvinenému uložil túto povinnosť, ukladal ju ako povinnosť spočívajúcu v príkaze zaplatiť v skúšobnej dobe dlh, pretože v čase vyhlásenia rozsudku prvostupňového súdu ustanovenie § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona neupravovalo povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu, ale upravovalo povinnosť spočívajúcu v príkaze zaplatiť v skúšobnej dobe dlh alebo zameškané výživné [povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu bola v tom čase upravená v § 51 ods. 4 písm. c) Trestného zákona].

Generálny prokurátor v tejto súvislosti uviedol, že nepochybne je v záujme Slovenskej republiky, aby obvinený S. N. vrátil do štátneho rozpočtu finančné prostriedky vo vyššie uvedenej sume, avšak Trestný poriadok nepredpokladá a ani neumožňuje takýto postup v súvislosti s donútením páchatela

splniť daňový dlh, ktorý vznikol v dôsledku úmyselného porušenia príslušných predpisov na úseku správy daní. Pokiaľ majetkový nárok štátu vyplývajúci z neoprávnene uplatneného a následne aj vyplateného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty nemožno považovať za nárok na náhradu škody, nemožno podľa generálneho prokurátora obvinenému ani uložiť povinnosť nahradiť škodu, a to ani v rámci uloženého probačného dohľadu.

Na tejto skutočnosti podľa názoru generálneho prokurátora nič nemení ani okresným súdom pôvodne aplikované ustanovenie § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona a nie písmeno c) Trestného zákona účinného do 1. augusta 2019, pretože neoprávnene uplatnený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty bol vyplatený právnickej osobe (spoločnosti J. Š. s.r.o.), a nie fyzickej osobe (obvinenému), ktorý v mene tejto spoločnosti konal ako štatutárny orgán.

Z uvedených dôvodov nemožno podľa generálneho prokurátora daňový dlh, ktorý v tejto súvislosti vznikol na úseku správy daní, považovať za daňový dlh obvineného S. N., ale je ho potrebné považovať za daňový dlh daňového subjektu - spoločnosti J. Š. s.r.o. Ide teda o daňový dlh subjektu odlišného od osoby obvineného, ktorému bola táto povinnosť napadnutým rozsudkom krajského súdu uložená.

Uvedené pochybenie krajského súdu podľa názoru generálneho prokurátora odôvodňuje dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože v súvislosti s použitím tohto zákonného ustanovenia je rozhodnutie krajského súdu založené na nesprávnom právnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia - § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona.

V ďalšej časti podaného dovolania generálny prokurátor poukázal na to, že výrok rozsudku krajského súdu o povinnosti nahradiť spôsobenú škodu mal vo vzťahu k obvinenému S. N. odôvodniť použitie mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Uvedenému podľa generálneho prokurátora nasvedčuje konštatovanie krajského súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že „tento vhodný a rozsahom, pokiaľ sa týka výmery, adekvátny mix sankcií vzťahujúcich sa k osobe obžalovaného i jeho povinnosti nahradiť škodu, vyjadruje zákonným spôsobom postih obžalovaného.“

Krajský súd však v odôvodnení svojho rozsudku podľa generálneho prokurátora v zásade neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Okrem poukazu na argumentáciu okresného súdu o existencii troch poľahčujúcich okolností krajský súd neuviedol žiadne relevantné dôvody (okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a), ktoré by umožňovali ukládanie trestu podľa tohto ustanovenia, čím je podľa generálneho prokurátora naplnený aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pretože obvinenému bol uložený trest odňatia slobody mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby. Pri rozhodovaní o treste krajský súd okrem iných ustanovení Trestného zákona použil aj § 39 ods. 1 Trestného zákona, na základe ktorého obvinenému v konečnom dôsledku uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky (pri dolnej hranici trestnej sadzby 7 rokov), ktorého výkon podmenečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Krajský súd pritom okrem poukazu na argumentáciu okresného súdu iba dodal, že „uložená sankcia v zmysle § 34 ods. 1 až 4 Trestného zákona má zatiaľ nielen pôsobiť represívne, ale i preventívne na páchatel'a i spoločnosť, zároveň vyjadriť morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou, no má smerovať i k náprave odsúdeného a škody, ktorú spôsobil.“

Krajský súd teda svoje rozhodnutie o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona neoprel o žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by zakladala zákonný dôvod pre takýto postup. Iba všeobecný poukaz na argumentáciu okresného súdu vo vzťahu k odôvodneniu tohto postupu, teda poukaz na tú časť rozsudku okresného súdu, ktorá bola rozhodnutím krajského súdu zrušená, nemožno podľa generálneho prokurátora považovať za zistenie a vysvetlenie okolností prípadu a pomerov páchatel'a, ktoré by v tomto konkrétnom prípade odôvodňovali zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Okresný súd pritom v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že pri ukladaní trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona vychádzal najmä z existencie troch poľahčujúcich okolností

a neexistencie žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Trestného zákona. Prihliadol zároveň na dobu, ktorá uplynula medzi konaním obvineného a vyhlásením konečného rozhodnutia a do úvahy vzal aj vyhlásenie viny obvineným podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, v súvislosti s ktorým poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016.

Hoci okresný súd skonštatoval, že pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu vzal do úvahy okrem iného aj spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, zavinenie a pohnútku, generálny prokurátor má za to, že tieto skutočnosti naopak pri ukladaní trestu vôbec nezohľadnil. Obvinený S. N. ako konateľ spoločnosti J. Š. s.r.o. opakovane neoprávnene uplatnil u príslušného správcu dane nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH v celkovom rozsahu 1 188 710,20 eur, z ktorého bola uvedenej spoločnosti neoprávnene vyplatená suma 627.489,80 eur. Výplatený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty vzápätí previedol na iné účty, resp. v hotovosti vybral z účtu. Podľa generálneho prokurátora je teda nepochybné, že tieto neoprávnene nadobudnuté finančné prostriedky neboli použité na ďalšiu činnosť spoločnosti J. Š., s.r.o., ale obvinený si ich prisvojil ako výnos z trestnej činnosti, pričom ich použil doteraz nezisteným spôsobom. Obvinený S. N. sa teda pokúsil vylákať od príslušného správcu dane finančné prostriedky vo výške niekoľkonásobne prevyšujúcej minimálnu hranicu škody veľkého rozsahu, z ktorej sa mu v konečnom dôsledku podarilo do svojej dispozície získať finančné prostriedky v sume 627 489, 80 eur. Následok, ktorý S.B. N. svojim konaním zavinił, podľa názoru generálneho prokurátora nasvedčuje vysokej miere závažnosti a nebezpečnosti konania pre spoločnosť, ktorú zvyrazňuje zisťnosť obvineného ako motív, resp. pohnútku, ktorá ho k spáchaniu trestného činu viedla.

Generálny prokurátor taktiež poukázal na to, že obvinený konal sofistikovaným spôsobom a v záujme zakryť spáchanú ekonomickú trestnú činnosť zahladzoval všetky stopy, ktoré by mohli prispieť k jeho odhaleniu (odstránenie účtovníctva, resp. jeho vymazanie z pamäti počítača, prevod obchodného podielu spoločnosti J. Š. na tzv. bieleho koňa), čo znamená, že aj spôsob spáchania trestného činu nasvedčuje vysokej miere závažnosti konania obvineného pre spoločnosť.

Z týchto dôvodov je podľa generálneho prokurátora neakceptovateľný záver, že trest odňatia slobody mimoriadne znížený pod dolnú hranicu zákonom stanovennej trestnej sadzby, za súčasného podmieneného odkladu jeho výkonu, môže v predmetnej veci plniť funkciu či už individuálnej alebo generálnej prevencie. Uložený druh trestu a jeho výmera musí byť pre páchatel'a dostatočnou hrozbou, ktorá mu v budúcnosti zabráni páchať trestnú činnosť, teda v konečnom dôsledku ho i vychová k tomu, aby viedol riadny život. Páchatel' nesmie mať pocit, že aj v prípade jeho odhalenia, resp. odsúdenia sa mu páchanie trestnej činnosti „oplatí.“

Rovnako tak podľa názoru generálneho prokurátora nemožno v tomto prípade hovoriť o dosiahnutí účelu generálnej prevencie, pretože podmienený trest odňatia slobody uložený obvinenému S. N. pri trestnej sadzbe 7-12 rokov, resp. upravenej trestnej sadzbe 7 rokov - 10 rokov a 4 mesiace, za trestný čin, s následkom, ktorý mu je kladený za vinu, nepochybne nemôže odradiť potencionalnych páchatel'ov od páchania obdobnej trestnej činnosti. Podľa názoru generálneho prokurátora vo vzťahu k obvinenému S. N. neexistovali v čase rozhodovania súdu žiadne rodinné a osobné pomery (majetkové pomery, zdravotný stav obvineného, resp. členov jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu a pod.), ktoré by odôvodňovali postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Samotnú existenciu poľahčujúcich okolností podľa generálneho prokurátora za takéto okolnosti nemožno považovať.

Generálny prokurátor taktiež poukázal na to, že obvinený S. N. počas prípravného konania s orgánmi činnými v trestnom konaní nespolupracoval, nepodieľal sa na objasnení veci, v konečnom dôsledku ku skutku nikdy nevypovedal, v dôsledku čoho sa nepodarilo objasniť aj ďalšie okolnosti prípadu, o ktorých má nepochybne vedomosť (vzhľadom na mieru jeho zavinenia a účasti na spáchaní trestného činu).

Ako dôvod mimoriadneho zníženia trestu neobstojí podľa názoru generálneho prokurátora ani doba, ktorá uplynula medzi spáchaním skutku a vyhlásením rozsudku, keďže obvinenie bolo S. N. vznesené 4. augusta 2016, obžaloba bola podaná 6. apríla 2018. Dĺžku trvania trestného konania možno vzhľadom na jej skutkovú a právnu náročnosť, rozsah vykonaného dokazovania, vykonávanie časti dôkazov cudzími

justičnými orgánmi (Česká republika a Bulharská republika) na základe opakovaných žiadostí o právnu pomoc, považovať za ústavne akceptovateľnú a nevyvolávajúcu potrebu mimoriadneho zníženia trestu z dôvodu porušenia práva na konanie bez zbytočných prieťahov. Od spáchania skutku do vyhlásenia rozsudku v predmetnej veci uplynula doba prevyšujúca 5 rokov.

Okresný súd si pritom vo svojom rozsudku v súvislosti s dĺžkou trestného konania protirečil, keď v časti svojho odôvodnenia konštatoval skutkovú a právnu náročnosť veci a veľký rozsah dokazovania vykonaného v prípravnom konaní, avšak následne argumentoval neprimeranou dĺžkou konania ako jedným z dôvodov postupu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. V odôvodnení svojho rozhodnutia pritom neuviedol ani jednu skutočnosť, ktorá by mala spochybňovať plynulosť predmetného trestného konania; napokon aj hlavné pojednávanie bolo vždy odročené len z dôvodov na strane obvineného.

Vychádzajúc z uvedeného generálny prokurátor konštatoval, že okresný súd nezistil žiadne také konkrétne okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Jedinou skutočnosťou, ktorá by takýto postup mohla odôvodňovať, je podľa generálneho prokurátora vyhlásenie obvineného, ktoré urobil na hlavnom pojednávaní, avšak v takom prípade mal súd ukladať trest nie podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, ale podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona. Okresný súd pritom podľa názoru generálneho prokurátora správne poukázal na existenciu stanoviska trestnoprávneho kolégia sp. zn. Tpj 55/2016, ktoré dáva súdu možnosť (nie povinnosť) pristúpiť po prijatí vyhlásenia obvineného o vine na báze analógie k zníženiu trestu za rovnakých podmienok ako pri schválení dohody o vine a treste, avšak ani okresný súd ani krajský súd sa týmto stanoviskom dôsledne neriadili a pri ukladaní trestu obvinenému postupovali v rozpore s ním, keďže trest odňatia slobody ukladali s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, hoci na aplikáciu týchto ustanovení absentovali zákonom požadované podmienky.

V ďalšej časti podaného dovolania generálny prokurátor poukázal na pochybenie krajského súdu aj v súvislosti s ukladaním trestu prepadnutia majetku, pretože vo výrokovej časti rozsudku krajský súd nepoužil aj § 59 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 2 Trestného zákona. Z týchto ustanovení totiž vyplýva, že právoplatné rozhodnutie súdu o prepadnutí majetku bude predpokladom pre začatie konkurzného konania, ktoré nebude postihovať majetok odsúdeného, ktorý vlastní ku dňu právoplatnosti tohto rozhodnutia, ale bude postihovať majetok, ktorý táto osoba vlastní ku dňu skončenia konkurzného konania - v tejto súvislosti generálny prokurátor poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 8. augusta 2018, sp. zn. 6 To 4/2018. Nepoužitie ustanovenia § 59 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 2 Trestného zákona pri uložení trestu prepadnutia majetku odôvodňuje podľa názoru generálneho prokurátora dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Generálny prokurátor taktiež poukázal na to, že okresný súd po vyhlásení prvostupňového rozsudku, ktorým okrem iného uložil obvinenému S. N. trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona, nerozhodol o jeho zaistení podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku, hoci to zákon explicitne ukladá. Uvedené pochybenie nenapravil ani krajský súd, ktorý v tejto súvislosti okrem iného uviedol, že orgány prípravného konania nezabezpečili doklady nevyhnutné na vydanie rozhodnutia o zaistení majetku obvineného, pričom súd vzhľadom na priebeh dokazovania a „urýchlené“ vyhlásenie o vine obvineným nemal možnosť doklady nevyhnutné pre takéto rozhodnutie zabezpečiť. Uvedené je podľa generálneho prokurátora v rozpore s obsahom spisového materiálu v predmetnej veci, pretože vo zväzku VI vyšetrovacieho spisu na č. l. 2509-2511 sa nachádza vyhodnotenie finančného vyšetrovania z 13. decembra 2016 a na č. l. 2512-2671 sa nachádzajú jednotlivé listiny, resp. správy, ktoré boli podkladom pre vyhodnotenie finančného vyšetrovania. Zároveň zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 19. marca 2019, sp. zn. 5T/37/2018, vyplýva, že po prijatí vyhlásenia obvineného prokurátor krajskej prokuratúry navrhol doplniť dokazovanie za účelom zistenia majetkových pomerov obvineného, resp. aktualizácie jednotlivých správ o majetku. Tomuto návrhu prvostupňový súd vyhovel, pričom na nasledujúcom hlavnom pojednávaní zabezpečené listinné dôkazy aj prečítal.

Uvedené skutočnosti podľa názoru generálneho prokurátora nekorešpondujú s tvrdeniami krajského súdu, resp. jeho stanoviskom k dôvodom, pre ktoré prvostupňový súd po vyhlásení napadnutého

rozsudku nerozhodol o zaistení majetku obvineného podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku.

Porušenie všetkých vyššie uvedených ustanovení malo podľa generálneho prokurátora za následok, že obvinenému S. N. bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby a nezákonná povinnosť nahradiť škodu, ktorú spôsobil daňový subjekt - spoločnosť J. Š. s.r.o.

Na základe uvedeného generálny prokurátor navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2019, sp. zn. 1To/75/2019, bol porušený Trestný zákon v ustanoveniach § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 277a ods. 3, § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. d) a § 59 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 Trestného zákona. Zároveň navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 8. októbra 2019, sp. zn. 1To/75/2019 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu generálneho prokurátora sa podaním z 13. mája 2020 vyjadril aj obvinený S. N. prostredníctvom obhajcu JUDr. Ivana Kochanského. Vo svojom vyjadrení uviedol, že sa nestotožňuje s dôvodmi uvádzanými v podanom dovolaní ani s úvahami, ktoré generálneho prokurátora viedli k podaniu dovolania a rozsudok Krajského súdu v Nitre považuje za zákonný.

Vo vzťahu k uloženej povinnosti nahradiť v skúšobnej dobe škodu vo výške 627.489,90 eur obvinený uviedol, že podľa jeho názoru je v záujme Slovenskej republiky, aby do štátneho rozpočtu vrátil finančné prostriedky v danej výške, ktoré boli tvorené z daní odvedených fyzickými a právnickými osobami a ktoré sú prednostne určené na plnenie základných úloh štátu a iné všeobecne prospešné účely a nie na protiprávne obohacovanie sa jednotlivcov. S týmto trestom obvinený súhlasil a z tohto dôvodu ani nepodával odvolanie proti tomuto výroku rozsudku prvostupňového súdu.

Obvinený taktiež poukázal na skutočnosť, že v obchodnej spoločnosti J. Š. s.r.o. od 31. marca 2014 nie je ani konateľom ani spoločníkom.

Taktiež dal do pozornosti, že na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku, pričom týmto svojím vyhlásením umožnil prevziať výsledky rozsiahleho dokazovania z prípravného konania bez toho, aby sa muselo vykonávať dokazovanie na hlavnom pojednávaní. Išlo pritom skutočne o rozsiahlu a náročnú vec, s poukazom na rozsah spisového materiálu, pričom bolo veľmi ťažké predpokladať, v akom časovom horizonte by vec bola právoplatne skončená, ak by sa vo veci vykonávalo dokazovanie.

Krajský súd podľa názoru obvineného správne konštatoval, že okresný súd zohľadnil pri postupe podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. j), l), n) Trestného zákona.

Vo vzťahu k použitiu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona obvinený uviedol, že podľa jeho názoru nebolo potrebné, aby krajský súd v rozsudku opakoval to, čo vo vzťahu k trestu uviedol už prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku, pretože v dvojinstančnom súdnom konaní tvoria rozhodnutia súdov jednotu a pri existencii kvalifikovaného rozhodnutia prvostupňového súdu nezostáva nadriadenému súdu v podstate nič iné, len v podrobnostiach poukázať na dôvody, na ktorých prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie.

Obvinený je toho názoru, že dovolanie generálneho prokurátora nie je opodstatnené, nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a preto navrhol dovolanie generálneho prokurátora podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 13. júla 2020.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané generálnym prokurátorom ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), po tom ako prokurátor využil právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodov dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Zároveň dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné na verejnom zasadnutí (§ 384 a nasl. Trestného poriadku) vyhovieť, pretože zistil naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pod tento dovolací dôvod generálny prokurátor zaradil dovoláciu námietku týkajúcu sa uloženia povinnosti spočívajúcej v príkaze nahradiť v priebehu skúšobnej doby spôsobenú škodu podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona. Uvedená povinnosť uložená obvinenému je podľa generálneho prokurátora v rozpore so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 29. novembra 2017, sp. zn. Tpj 39 - 60/2017, uverejneným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 71, roč. 2017.

K tomu je potrebné v prvom rade odcitovať časť uvedeného stanoviska, v zmysle ktorého: „Majetkové nároky štátu, vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní, o ktorých vo svojej pôsobnosti prvotne rozhoduje príslušný správny orgán postupom podľa Daňového poriadku (zákon č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov), vrátane nároku, ktorý vyplýva z daňovníkom neoprávnene uplatneného nároku na vrátenie zaplatenej dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane, majú administratívno-právnu povahu a rozhodnutia o nich podliehajú prieskumu správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku (zákon č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 88/2017 Z. z.). Tieto nároky nie sú nárokom na náhradu škody, ktorý je možné uplatniť v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku - tzv. adhézne konanie (súd o ich priznaní nerozhoduje ani v konaní podľa Civilného sporového poriadku - zákon č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z., nakoľko nejde o vec patriacu do pôsobnosti súdov). Je teda vylúčené prekrývanie, teda konflikt pôsobnosti orgánov (správneho orgánu a súdu), resp. duplicita v rozhodovaní o tom istom nároku.“

Na závere podľa predchádzajúcich odsekov nič nemení okolnosť, že dotknutý majetkový nárok (s daňovým hmotnoprávnym podkladom) kvantitatívne zodpovedá pri daňovom trestnom čine, ktorý je predmetom trestného konania, kvalifikačnému momentu rozsahu činu (znaku objektívnej stránky skutkovej podstaty pri daňových trestných činoch podľa § 276 až § 278 Trestného zákona). Rovnako je z pohľadu adhézneho konania irelevantné, ak daňový nárok smeruje proti právnickej osobe a obvinenou z vecne súvisiaceho daňového trestného činu je len fyzická osoba, ktorej konaním bol trestný čin spáchaný; nejde o duplicitne založený nárok na náhradu škody proti takému páchatel'ovi.“

S poukazom na citovanú časť stanoviska možno v zhode s názorom generálneho prokurátora, prezentovaným v podanom dovolaní, konštatovať, že ak majetkové nároky štátu, vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní, nie sú nárokom na náhradu škody, ktorý je možné uplatniť v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, nemožno potom ani uložiť obvinenému povinnosť nahradiť ich ako škodu v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona. Takýto postup by totiž bol obchádzaním záverov prijatých vyššie uvedeným

stanoviskom trestnoprávneho kolégia.

Preto pokiaľ prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní 23. mája 2019 podľa § 256 ods. 3 Trestného poriadku nepripustil poškodené Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky s uplatneným nárokom na náhradu škody do konania s poukazom na stanovisko publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 71, roč. 2017, nemohol a nemal následne ani rozhodnúť o uložení povinnosti obvinenému podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona v skúšobnej dobe nahradiť škodu (nehovoriac o tom, že v čase vyhlásenia prvostupňového rozsudku bola v rámci tohto ustanovenia upravená povinnosť zaplatiť dlh alebo zameškané výživné, prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku uvádza povinnosť nahradiť počas skúšobnej doby podmieňného odsúdenia spôsobenú škodu).

Túto nesprávnosť pritom neodstránil ani krajský súd, ktorý v odôvodnení napadnutého rozsudku na str. 7 uviedol: „K námietkam odvolateľa, týkajúcim sa povinnosti v skúšobnej dobe uhradiť neoprávnené vyplatenú sumu, je potrebné uviesť, že sa nejedná o exekučný titul, pretože o tejto sume bolo rozhodnuté vo finančno-správnom konaní, pred správcom dane a z tohto dôvodu bol právne korektný postup súdu I. stupňa, ktorým nepripustil poškodeného - Finančné riaditeľstvo SR s uplatneným nárokom na náhradu škody do konania. Obžalovaný vlastnou činnosťou ako štatutárny zástupca, konajúc v mene spoločnosti s ručením obmedzeným, spôsobil trestnoprávny následok a preto súd I. stupňa napokon i odvolací súd mu uložil povinnosť v príkaze nahradiť škodu podľa § 51 ods. 4 písmeno d) Trestného zákona účinného od 01.08.2019, v rámci priebehu plynutia skúšobnej doby.“ K tejto časti odôvodnenia je potrebné uviesť, že ak krajský súd v úvode poukazuje na korektný postup prvostupňového súdu v tom, že poškodenú stranu s jej nárokom na náhradu škody nepripustil do konania, potom nie je zrejmé, z akého dôvodu obvinenému následne uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona účinného od 1. augusta 2019. Nad rámec uvedeného nedá najvyššiemu súdu nepoukázať aj na to, že krajský súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe škodu v sume 627 489,80 eur, hoci v skutkovej vete rozsudku prvostupňového súdu je zrejmé, že v bode 1) vznikla konaním obvineného škoda 265 260,80 eur, v bode 2) škoda vo výške 390 786,- eur a v bode 3) škoda 568 416,- eur, teda spolu vo výške 1 224 462,80 eur. Krajský súd tak obvineného zaviazal k náhrade škody v odlišnej výške, o ktorej (ako to krajský súd na str. 7 rozsudku konštatuje) bolo rozhodnuté v správnom konaní pred správcom dane. Nie je pritom zrejmé, z akého dôvodu by mala byť v trestnom konaní vymáhaná škoda, o ktorej výške bolo rozhodnuté v inom konaní, navyše, ak v predmetnom trestnom konaní krajským súdom uvádzané rozhodnutie, ktorým určil výšku škody, ktorú bolo potrebné nahradiť v rámci skúšobnej doby podmieňného odsúdenia (teda v rámci jedného z výrokov o treste), nebolo ani len oboznámené.

Uvedeným konaním krajského súdu došlo k porušeniu zákona z dôvodu nesprávneho použitia hmotnoprávneho ustanovenia, konkrétne § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona, v neprospech obvineného S. N., pretože obvinenému bola v rámci podmieňného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom uložená povinnosť, ktorá mu v tomto prípade uložená nemala byť. Išlo pritom nepochybne o porušenie zákona, ktoré zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného, preto v tomto prípade najvyšší súd nemohol postupovať podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku (v zmysle ktorého „Dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.“).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu generálny prokurátor namietal aj nepoužitie § 59 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 Trestného zákona, ako aj nerozhodnutie o zaistení majetku obvineného podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k týmto dovolacím námietkam dáva najvyšší súd do pozornosti, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže napĺňať len nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia, nie jeho nesprávne nepoužitie. Generálny prokurátor preto nemôže úspešne namietat nepoužitie niektorého z hmotnoprávnych ustanovení s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože nepoužitie týchto ustanovení nenapĺňa ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i)

Trestného poriadku, ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Navyše, vo vzťahu k nerozhodnutiu o zaistení majetku obvineného podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku je potrebné doplniť, že § 425 ods. 1 Trestného poriadku je procesnoprávnym ustanovením, takže nespadá pod časť vety uvedenej v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku týkajúcej sa nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu generálny prokurátor namietal použitie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu bez splnenia zákonných podmienok.

Vo vzťahu k tejto dovolacej námietke generálneho prokurátora najvyšší súd poukazuje na svoje uznesenie z 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 72/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 51, roč. 2014, v zmysle ktorého „Pokiaľ námietka nepoužitia ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiaden z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, námietka nesprávneho použitia ustanovenia § 39 Trestného zákona a výmera trestu pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby obsahovo napĺňa dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ak použitie § 39 ods. 1 Trestného zákona a zníženie trestu pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom nie je opreté o žiadnu skutočnosť, ktorá by zákonný dôvod pre takýto postup zakladala.“

Okresný súd aplikáciu § 39 ods. 1 Trestného zákona odôvodnil absenciou prítiažujúcich okolností, dĺžkou doby medzi spáchaním trestného činu a vyhlásením rozhodnutia, ako aj tým, že pred spáchaním trestného činu viedol obvinený absolútne bezúhonný život a že svojím priznaním napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti súdu. Krajský súd aplikáciu § 39 ods. 1 Trestného zákona odôvodnil predovšetkým tým, že zníženie trestu s použitím § 39 ods. 1 Trestného zákona v rámci zákonnej hranice uvedenej v § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 5 rokov s probačným dohľadom a zároveň s povinnosťou prikazujúcou nahradiť Finančnému riaditeľstvu sumu 627 489,80 eur spolu s trestom prepadnutia majetku a výmerou trestu zákazu činnosti má relevantný význam z pohľadu obsiahnutia všetkých zákonných zásad pre ukladanie trestu. Tento, podľa krajského súdu vhodný a rozsahom a výmerou adekvátny mix sankcií vzťahujúcich sa na obvineného i jeho povinnosť nahradiť škodu vyjadruje zákonným spôsobom jeho postih.

Najvyšší súd k tomu uvádza, že sa stotožňuje s tvrdením generálneho prokurátora, že len samotná neexistencia prítiažujúcich okolností, resp. vedenie riadneho života pred spáchaním trestného činu nie sú dôvodom na aplikáciu § 39 ods. 1 Trestného zákona. Vedenie riadneho života je totiž v Trestnom zákone zahrnuté pod poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona (ktorú krajský súd v napadnutom rozsudku obvinenému pričítal) a neexistencia prítiažujúcich okolností a s tým súvisiaca prevaha poľahčujúcich okolností v predmetnej veci mala za následok „benefit“ v podobe zníženia hornej hranice trestnej sadzby podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona.

Naproti tomu neprimeraná dĺžka trestného konania môže odôvodňovať postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, avšak primeranosť dĺžky konania sa vždy posudzuje s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, pričom súd pri posudzovaní berie do úvahy skutkovú, právnu a procesnú zložitnosť prípadu, ako aj správanie štátnych orgánov a účastníkov konania (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Pélissier and Sassi proti Francúzsku z 25. marca 1999, č. 25444/94, ods. 67, vo veci Kemmache proti Francúzsku z 27. novembra 1991, č. 12325/86, 14992/89, ods. 60 alebo vo veci Masár proti Slovenskej republike z 3. mája 2012, č. 66882/09, ods. 23).

V predmetnej veci pritom prvostupňový súd síce poukázal na dĺžku doby medzi spáchaním trestného činu a vyhlásením rozhodnutia, ale už sa žiadnym spôsobom nezaoberal skutkovou, právnu a procesnou zložitnosťou prípadu, ako ani správaním štátnych orgánov a účastníkov konania.

Krajský súd mimoriadne zníženie trestu primárne odôvodnil predovšetkým uložením povinnosti obvinenému nahradiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia spôsobenú škodu, teda povinnosti, ktorá ako už bolo vyššie uvedené, v predmetnej veci nemala byť uložená. Je teda zrejmé, že ani tento dôvod mimoriadneho zníženia trestu v kontexte vyššie uvedeného neobstojí.

Znamená to, že aplikácia mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona v predmetnej veci nebola opretá o žiadnu skutočnosť, ktorá by zakladala zákonný dôvod pre takýto postup. Aplikáciou § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona v predmetnej veci zo strany krajského súdu tak došlo k porušeniu zákona v prospech obvineného S. N., keďže obvinenému bol mimoriadne znížený trest podľa § 39 ods. 1 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, čím došlo k uloženiu trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Zároveň sa však žiada dodať, že na uvedenom nič nemení možnosť mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona v nadväznosti na súdom prijaté vyhlásenie obvineného o viny s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 44, roč. 2017 (na ktoré poukázal aj prvostupňový súd).

Rovnako tak na uvedenom nič nemení možnosť krajského súdu opätovne sa zaoberať možnosťou aplikácie § 39 ods. 1 Trestného zákona v predmetnej veci, avšak s náležitým odôvodnením toho, či v predmetnej veci sú splnené zákonné podmienky uvedené v § 39 ods. 1 Trestného zákona (okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, na základe ktorých má súd za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania).

IV.

Konanie po zrušení napadnutého rozhodnutia

Keďže najvyšší súd vyslovil porušenie zákona napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Nitre, bude úlohou krajského súdu po vrátení veci opätovne rozhodnúť o odvolaní prokurátora, pričom pri svojom rozhodovaní bude podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd.

Z uvedených dôvodov dovolací súd zistiac naplnenie dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.